

סִלְקָא וְאַתְעֵר אֶתְעֵרוּתָא לְעִילָא, אִי לְטָב, אִי לְבִישׁ. וּמֵאן דִּיתִיב בְּעֵנוּגָא דְשַׁבְּתָא, אָסוּר לִיָּה לְאַתְעֵרָא מְלָה דְחוּל, דְּהָא פְּגִימָא פְּגִימוּ בְיוֹמָא קְדִישָׁא. מֵאן דִּיתִיב בְּהִילוּלָא דְמִלְפָּא, לָא יִתְחַזֵּי לְמִשְׁבַּק לְמִלְפָּא, וְיִתְעַסֵּק בְּאַחֲרָא.

וּבְכָל יוֹמָא בְּעֵי לְאַחֲזָא עוֹבְדָא, וְלְאַתְעֵרָא אֶתְעֵרוּתָא מִמָּה דְאַעֲטְרִיךְ. וּבְשַׁבְּתָא, בְּמִלֵּי דְשַׁמְיָא, וּבְקְדוּשָׁה דִּיוֹמָא בְּעֵי לְאַתְעֵרָא, וְלָא בְּמִלָּה אַחֲרָא.

תָּא חַזִּי, הָכָא כִּד אֶתְקֵרִיב פְּרַעְיָה לְאַנְחָא קְרָבָא בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, בְּתַהוּא זְמַנָּא, לָא בְּעֵי קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא, דִּיתְעֵרוּן יִשְׂרָאֵל אֶתְעֵרוּתָא לְתַתָּא כָּלֵל, דְּהָא אֶתְעֵרוּתָא לְעִילָא הוּא, דְּהָא אֲבָהֵן אֶקְדִּימוּ וְאַתְעֵרוּ אֶתְעֵרוּתָא דָּא לְעִילָא, וְזִכּוּתָא דְלַחוּן קָאִים קָמִיָּה, (וְאַתְעֵרוּ אֶתְעֵרוּתָא דָּא) וְלָא בְּעָא קְדֻשָׁא בְרִיךְ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בְּדַבְּרֵי שָׁמַיִם וּבְקִדְשַׁת הַיּוֹם צָרִיךְ לְהִתְעוֹרֵר, וְלֹא בְּדַבְּרֵי אַחֵר. בָּא רָאָה, פֶּאן בְּשִׁקְרָב פְּרַעְיָה לְעֵרֹךְ קָרָב עִם יִשְׂרָאֵל, בְּאִתּוֹ זְמַן לֹא רָצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיַעֲרוּרוּ יִשְׂרָאֵל הַתְּעוֹרְרוֹת לְמַטָּה כָּלֵל, שְׁהֵרִי הַהִתְעוֹרְרוֹת הֵיא לְמַעְלָה, שְׁהֵרִי הָאֲבוֹת הַקְּדִימוּ הַתְּעוֹרְרוֹת זֹאת לְמַעְלָה, וְזִכּוּתָם

הָאָדָם, עוֹלָה וּמְעוֹרֵר הַתְּעוֹרְרוֹת עֲלִיּוֹנָה, אִם לְטוֹב אִם לְרַע. וּמִי שְׂיוֹשֵׁב בְּעֵנֵג שַׁבְּתָא, אָסוּר לוֹ לְעוֹרֵר דְבוּר שֶׁל חַל, שְׁהֵרִי הוּא פּוֹגֵם פְּגִימָא בְּיוֹם הַקְּדוּשׁ. מִי שְׂיוֹשֵׁב בְּהִלּוּלַת הַמִּלְכָּה, לֹא רָאוּי שְׂיַעֲזוֹב אֶת הַמִּלְכָּה וְיִתְעַסֵּק בְּאַחֵר. וּבְכָל יוֹם צָרִיךְ לְהִרְאוֹת מַעֲשֵׂה וּלְעוֹרֵר הַתְּעוֹרְרוֹת מִמָּה שְׂצָרִיךְ, וּבְשַׁבְּתָא

הוא דִּישְׂרָאֵל יִתְעַרְוּן לְתַתָּא כְּלָל. (דְּהָא בְּאַתְרָהּ לְעֵילָא מְוָה)
 הָדָא הוּא דְכַתִּיב יי' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְרִישׁוּן.
 תִּתְרִישׁוּן וְדָאי, וְלֹא תִתְעַרְוּן מִלָּה, דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ
 לָכוּ, וְהָכָא אֲתַכְלִיל שְׂמָא קַדִּישָׁא בְּאַתְוֹן רְשִׁימָן,
 וְהָא אֲתַעְרוּ בֵּיה חֲבַרְיָא.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הָווּ אֲזִילֵי בְּאַרְתָּא. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, וְדָאי תַנְיָנָא, יי', בְּכַל אֲתַר
 רַחֲמֵי, וְאַף עַל גַּב דְּאַנְחַ קַרְבָּא, וְעַכִּיד דִּינָא, הֵהוּא
 דִּינָא בְּרַחֲמֵימוֹתָא הוּא. וְהָכָא חֲמִינָא, דְכַתִּיב יי'
 יִלְחֶם לָכֶם, וְלֹא אֲתַחֲזִי בְּהֵוָה דִּינָא רַחֲמֵי כְּלָל,
 דְּהָא כְּתִיב לֹא נִשְׂאָר בָּהֶם עַד אַחַד.

אָמַר לִיָּהּ, מִלָּה דָּא שְׂמַעְנָא מִרַבִּי שְׂמַעוֹן דְּאָמַר,
 דְּאַפִּילוּ הָכָא דִּינָא בְּרַחֲמֵי הָוָה, דְּחָפָא
 עַלִּיהוֹן יַמָּא וּמִיתוּ, וְלִבְתַּר אֲפִיק לֹון יַמָּא, וְקוּדְשָׁא

לשון הקודש

שְׂנִינֵנוּ, ה' בְּכַל מְקוּם זֶה רַחֲמִים, וְאַף עַל
 גַּב שְׁעוֹרְךָ קָרַב וְעוֹשֶׂה דִין, אוֹתוֹ דִין
 הוּא בְּאַהֲבָה. וְכֵן רְאִינוּ, שְׂכַתוֹב ה'
 יִלְחֶם לָכֶם, וְלֹא נִרְאָה בְּאוֹתוֹ דִין
 רַחֲמִים כְּלָל, שְׁהָרֵי כְּתוּב לֹא נִשְׂאָר
 בָּהֶם עַד אַחַד.

אָמַר לוֹ, דְּבַר זֶה שְׂמַעְתִּי מִרַבִּי שְׂמַעוֹן
 שְׂאָמַר, שְׂאֲפִילוּ כָּאֵן הִיָּה הַדִּין בְּרַחֲמִים,
 שְׁהֵיָם כְּפִסָּה עֲלֵיהֶם וּמִתְנֵן, וְאַחַר כֵּן
 הוֹצִיא אוֹתָם הַיָּם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

עוֹמְדֵת לְפָנָיו, וְעוֹרְרוּ הַתְּעוֹרְרוֹת זֶה וְלֹא רָצָה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׂישְׂרָאֵל יִתְעוֹרְרוּ
 לְמַטָּה כְּלָל. וְשְׁהָרֵי בְּמִקוּם שֶׁל מַעֲלָה הִיָּהוּ וְהוּ
 שְׂכַתוֹב ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְרִישׁוּן.
 וְדָאי תִתְרִישׁוּן וְלֹא תִעוֹרְרוּ דְבַר, שְׁלֹא
 צְרִיךְ לָכֶם. וְכֵאֵן נְכַלָּל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ
 בְּאוֹתֵיזוֹת רְשׁוּמוֹת, וְהָרֵי הַתְּעוֹרְרוּ בּו
 הַחֲבַרְבִּים.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי יְהוּדָה, וְדָאי

בְּרִידִי הוּא בָּעָא בִּיקְרִיהוֹן, וְאֶתְקַבְּרוּ בְּאַרְעָא, וְלֹא
 בָּעָאֵת אַרְעָא לְקַבְּלָא לִזְוִן, עַד דְּאוּשִׁיט לָהּ קִדְשָׁא
 בְּרִידִי הוּא יְמִינִיה, וְקַבִּילַת לִזְוִן, הָדָא הוּא דְכַתִּיב,
 נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. וּבְגִין דָּא, (הִנֵּה)
 הָאִי דִּינָא בְּרַחְמֵי הוּא.

וְעַל דָּא, לָא בָּעָא קִדְשָׁא בְּרִידִי הוּא דִּיתְעָרוֹן
 יִשְׂרָאֵל מִלָּה בְּעַלְמָא, דְּאִי יתְעָרוֹן יִשְׂרָאֵל
 מִלָּה, לָא יתְעָרוֹן שְׂמָא דְרַחְמֵי, וְלֹא יתְעַבִּיד
 דִּינָא בְּרַחְמֵי, הָדָא הוּא דְכַתִּיב יי' יִלְחֶם לָכֶם
 וְאַתֶּם תִּתְחַרְשׁוּן, דְּלֹא תתְעָרוֹן מִיַּדִּי. דְּהָא שְׂמָא
 דְרַחְמֵי בָּעִי לְאַתְעָרָא עַלִּיהוּ, לְמַעַבְד דִּינָא
 בְּרַחְמֵי. וְעַל דָּא בָּעִי, דְּלֹא תעַבְדוֹן פְּגִימוֹ,
 וְתתְעָרוֹן מִלָּה אַחְרָא.

אָמַר לִיה, וְהָא כְּתִיב, (זכריה יד) וַיָּצֵא יי' וְנִלְחַם בְּגוֹיִם
 הָהֶם. אִי הָכִי דָּא דִּינָא בְּרַחְמֵי הוּא. אָמַר

לשון הקודש

הַרְחַמִּים, וְלֹא יַעֲשֶׂה דִּין בְּרַחְמִים. וְהוּ
 שְׂפָתוֹב ה' יִלְחֶם לָכֶם וְאַתֶּם תִּתְחַרְשׁוּן,
 שְׂלֵא תַעֲוֲרוּ דְבָר. שְׁהַרִי שֵׁם הַרְחַמִּים
 צְרִיךְ לַעֲוֹרר עֲלֵיהֶם לַעֲשׂוֹת דִּין
 בְּרַחְמִים. וְעַל זֶה בְּקִשׁ שְׂלֵא תַעֲשׂוּ פְּגָם
 וְתַעֲוֲרוּ דְבָר אַחַר.

אָמַר לוֹ, וְהַרִי כְּתוּב (זכריה יד) וַיָּצֵא ה'
 וְנִלְחֶם בְּגוֹיִם הָהֶם. אִם כִּפֵּךְ, זֶה דִּין שְׁהַיָּה

רְצָה בְּכַבּוּדֶם וְנִקְבְּרוּ בְּאַרְץ, וְלֹא רְצָתָה
 הָאֶרֶץ לְקַבֵּל אוֹתָם, עַד שֶׁהוּשִׁיט לָהּ
 הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוֹ, וְקַבְּלָהּ
 אוֹתָם. וְהוּ שְׂפָתוֹב נְטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ
 אֶרֶץ, וְלָכֵן וְהִנֵּה זֶה הַדִּין בְּרַחְמִים הִנֵּה.
 וְלָכֵן לֹא רְצָה הַקְּדוּשׁ פְּרוּךְ הוּא
 שְׂיַעֲוֲרוּ יִשְׂרָאֵל דְּבָר בְּעוֹלָם, שְׂאֵם
 יַעֲוֲרוּ יִשְׂרָאֵל דְּבָר, לֹא יַעֲוֲרוּ אֶת שֵׁם

לִיָּהּ, הָכִי הָזֶה וְדָאֵי, דִּינָא בְּרַחְמֵי הָזֶה, דְּמוֹתָא
 דְּלַהוֹן לָא אֲשַׁתְּכַח בְּמוֹתָנָא דְשָׂאר בְּנֵי עֲלָמָא,
 אֲלָא חָס עַל־יְהוּ קְדָשָׁא בְּרִיד הוּא, דְּלֹא יְהוֹן
 בְּמוֹתָנָא דְשָׂאר בְּנֵי עֲלָמָא, דְּקָטִילוּ לֹוֹן, אֲלָא
 בְּנִתְתַּת בְּלֹא צַעְרָא, הָא דִּינָא בְּרַחְמֵי אִיהוּ.

וּבְכָל אֲתָר, שְׂמָא דָּא, דִּינָא בְּרַחְמֵי אִיהוּ, בַּר
 אֲתָר חַד, דְּכִתִּיב, (ישעיה מב) יי' בַּגִּבּוֹר יֵצֵא
 וְגו'. וְכִי בַּגִּבּוֹר וְלֹא גִבּוֹר. אֲלָא יִשְׁנֵי לְבוּשׁוֹי,
 וְיִלְבַּשׁ לְבוּשׁוֹי אֲתָרֵינִין. כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת, יִשְׁנֵי זִינִיָּה.

וְעַם כָּל דָּא, דִּינָא הוּא יִתִּיר, אֲבָל רַחְמֵי בֵּיהּ,
 כְּמָה דְּכִתִּיב, בַּגִּבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר. כְּאִישׁ
 מְלַחְמוֹת, וְלֹא אִישׁ מְלַחְמוֹת. דְּוְדָאֵי אַף עַל גַּב
 דְּעֵבִיד דִּינָא, חָס עַל עוֹבְדוֹי, וְעַל דָּא, יי' יִלְחֵם
 לָכֶם וְדָאֵי וְאַתֶּם תַּחְרִישׁוּן. וּכְפָאָה חוֹלְקֵיהוֹן

לשון הקודש

בַּגִּבּוֹר יֵצֵא וְגו'. וְכִי בַּגִּבּוֹר וְלֹא גִבּוֹר?
 אֲלָא יִשְׁנָה לְבוּשׁוֹ וְיִלְבַּשׁ לְבוּשׁוֹי
 אֲחֵרִים. כְּאִישׁ מְלַחְמוֹת, יִשְׁנָה מִינוּ.

וְעַם כָּל זֶה, הַדִּין הוּא יִתִּיר, אֲבָל יֵשׁ בּוֹ
 רַחְמִים, כְּפִתּוּב בַּגִּבּוֹר, וְלֹא גִבּוֹר. כְּאִישׁ
 מְלַחְמוֹת, וְלֹא אִישׁ מְלַחְמוֹת. שׁוֹדָאֵי אַף
 עַל גַּב שְׁעוּשָׁה דִּין, חָס עַל מַעֲשָׂיו. וְלִכּוֹן
 ה' יִלְחֵם לָכֶם וְאַתֶּם תַּחְרִישׁוּן. אֲשֶׁרִי

בְּרַחְמִים. אָמַר לוֹ, כִּד הִיָּה וְדָאֵי הַדִּין
 בְּרַחְמִים, שְׁמוֹתֶם לֹא נִמְצְאוּ כְּשָׂאָר מוֹת
 בְּנֵי הָעוֹלָם, אֲלָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס
 עֲלֵיהֶם שְׁלֹא יִהְיוּ כְּמוֹת שָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם
 שְׁהָרְגוּ אוֹתָם, אֲלָא בְּנִתְתַּת בְּלֹא צַעַר.
 זֶהוּ דִּין בְּרַחְמִים.

וּבְכָל מְקוֹם שֵׁם זֶה הוּא דִּין בְּרַחְמִים,
 פְּרֻשׁ לְמְקוֹם אֲחֵד, שְׂפִתּוּב (ישעיה מב) ה'

יִשְׂרָאֵל, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּרִיר לֹזֵן לְחוֹלְקֵיהּ
וְאַחֲסַנְתִּיהּ, דְּכַתִּיב, (דברים לב) כִּי חָלַק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב
חֶבֶל גַּחְלָתוֹ.

וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂק אֵלַי. (שמות יד) מְלָה
דָּא הָא אוֹקְמוּהָ בְּסַפְרָא דְעֲנִיעוּתָא, וְתַמָּן
הוּא רְזָא דִילִיָּהּ, וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה. ר' יְהוּדָה
פָּתַח וְאָמַר, (יונה ב) וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יי' אֱלֹהֵיו מִמְעַי
הַדְּגָה, מַה כְּתִיב לְעִילָא, וַיִּמָּן יי' דָּג גְּדוֹל. וַיִּמָּן:
כְּמָה דְאֵת אָמַר (דניאל א) וַיִּמָּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ דְּבַר יוֹם
בְּיוֹמוֹ. אֲשֶׁר מָנָה אֶת מַאֲכְלָכֶם.

אַבְל הַאי קָרָא הָכִי (דף מ"ח ע"א) מִיבְעֵי לִיָּהּ, וַיִּמָּן יי'
אֶת יוֹנָה לְדָג, דְּהוּא מָנָה הוּא דְמַשְׁדָּר לִיָּהּ.
אֶלָּא וְדָאֵי, הַהוּא דָּג הוּא הָוָה מָנָה לִיוֹנָה, לְנַטְרָא
לִיָּהּ מִן שְׂאֵר נוּנֵי יַמָּא, וַיְהִי גְבִיז בְּגִיָּהּ. וְכִיּוֹן

לשון הקודש

וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהֵיו מִמְעַי הַדְּגָה.
מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּמָּן ה' דָּג גְּדוֹל. וַיִּמָּן
— כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דניאל א) וַיִּמָּן לָהֶם הַמֶּלֶךְ
דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ. אֲשֶׁר מָנָה אֶת מַאֲכְלָכֶם.
אַבְל פְּסוּק זֶה כִּדְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת: וַיִּמָּן ה'
אֶת יוֹנָה לְדָג, שְׂהוּא מָנָה, הוּא שְׂלַח
אוֹתוֹ. אֶלָּא וְדָאֵי אוֹתוֹ דָּג הִיָּה מָנָה
לִיוֹנָה לְשִׁמְר אוֹתוֹ מִשְׂאֵר דְּגֵי הַיָּם וַיְהִיָּה

חֶלְקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּחַר בָּהֶם לְחַלְקוֹ וְלִירְשָׁתוֹ, שְׂפַתּוֹב
(דברים לב) כִּי חָלַק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
גַּחְלָתוֹ.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מַה תַּעֲשֶׂק אֵלַי.
דְּבַר זֶה נִתְבָּאֵר בְּסַפְרָא דְעֲנִיעוּתָא,
וְשֵׁם הוּא הַסּוּד שְׁלוֹ, וַיֹּאמֶר ה' אֶל
מֹשֶׁה. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (יונה א)

דֹּאֲעֵלְיָהּ בְּגִיּוֹתַי, חָמָא יוֹנָה בְּמַעוֹי, פּוֹתִיא דֹּאֲתָר
 יִמָּא (נ"א פּוֹתִיא דֹּאֲתָר דְּמַעוֹי) כְּמוֹ הַיְכָלָא רַבְרָבָא, וְתַרְיִן
 עֵינֵי דִּהְהוּא נּוֹנָא, דְּנִתְהַרִין כְּשִׁמְשָׁא, וְאַכְּנ סָבָא
 הָהּ בְּמַעוֹי, דְּנִתְהִיר לִיהּ, וְהָהּ חָמֵי כָּל מַה דִּי
 בְּיָמָא וּבְתַהוֹמוֹי.

וְאִי תִּימָא, אִי הָכִי, מָאִי דְכָתִיב, (יוֹנָה ב) קָרָאתִי
 מִצָּרָה לִי, הָא לָא אֶתְתַּחֲזִי, דְּכָל הָאִי רְוּחָא
 הָהּ לִיהּ. אֶלָּא וּדְאִי, פִּינּוֹן דֹּאֲחָמֵי לִיהּ הֵהוּא נּוֹנָא,
 כָּל מַה דִּי בְּיָמָא וּבְתַהוֹמוֹי, מִית, דְּלָא יְכִיל תְּלַת
 יוֹמִין לְמַסְבַּל. כְּדִין עָקַת לִיהּ לְיוֹנָה.

דֹּאֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פִּינּוֹן דְּחָמָא יוֹנָה כָּל הֵהוּא
 רְוּחָא, הָהּ חֲדַי. אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 וּמַה תְּבַעֵי יַתִּיר, לְהָא אֶעֱלִנָּא לָךְ הָכָא. מַה עֲבַד,
 קָטַל לְהֵהוּא נּוֹנָא וּמִית, וְכָל שְׂאֵר נּוֹיֵי יִמָּא, הוּוּ
 סַתְרֵי סַתְרֵינִיהּ דִּהְהוּא נּוֹנָא, דָּא נְשִׁיךְ לִיהּ מֵהָאִי

לשון הקודש

הַרְוּחָה הוּוּ הִיְתָה לוֹ? אֶלָּא וּדְאִי, פִּינּוֹן
 שְׁהִרְאָה לוֹ אוֹתוֹ הֲדַג כָּל מַה שְּׂפִימָם
 וּבְתַהוֹמוֹי – מִת, שְׁלָא יְכִיל שְׁלִשָּׁה יָמִים
 לְסַבַּל, וְאִו הִיְתָה לְיוֹנָה מְצוּקָה.

שְׂאֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, פִּינּוֹן שְׁרָאָה יוֹנָה
 אֶת כָּל אוֹתָהּ רְוּחָה, הִיְה שְׂמִת. אָמַר
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַה תַּרְצָה יוֹתֵר? וְכִי
 לְזַה הַכְּנַסְתִּי אוֹתָךְ כָּאֵן? מַה עֲשָׂה?

גְּנוּו בְּתוּכוֹ. וּבִינּוֹן שְׁהַכְּנִיסוּ לְתוּכוֹ, רָאָה
 יוֹנָה בְּמַעוֹי רַחֲב שֶׁל מְקוּם הַיָּם (רַחֲב שֶׁל
 מְקוּם מַעוֹי) כְּמוֹ הַיְכָל גָּדוֹל, וּשְׁנֵי עֵינֵי אוֹתוֹ
 דָּג שְׂמַאֲרִים כְּשִׁמְשָׁא, וְאַכְּנ סוּבָה הִיְתָה
 בְּמַעוֹי שְׂמַאֲרָה לוֹ, וְהִיְה רוּאָה כָּל מַה
 שְּׂפִימָם וּבְתַהוֹמוֹי.

וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּף, מַה שְּׂפִימָם
 קָרָאתִי מִצָּרָה לִי, הֲרִי לָא נִרְאָה שְׂכָל

גִּיסָא, וְדָא נָשִׁיךְ לִיה מִהַאי גִּיסָא. בְּדִין חָמָא יוֹנָה
גְּרַמְזוּ בְּעָאקוּ, מִיַּד וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יי'.

בְּקִדְמֵיתָא דְג, וְהִשְׁתָּא דְגָה. כְּמָה דְאֵת אָמַר,
(שמות ז) וְהִדְגָה אֲשֶׁר בַּיָּאֹר מִתָּה.
וּבְדִין כְּתִיב, קָרָאתִי מִצְרָה לִי. וְלֹא כְּתִיב הִיִּיתִי
בְּצְרָה, אוּ יִשְׁבַּתִּי בְּצְרָה, אֲלֵא קָרָאתִי, מִתְּהוּא עָקוּ
דְעָאקוּן לִי נוּנִי יַמָּא. מִכְּטָן שְׂאוּל שׁוּעַתִּי, דְּהָא
מִית. וְלֹא כְּתִיב מִכְּטָן חֵי, אוּ מִכְּטָן דְג, אֲלֵא
דוּדְאֵי הוּהּ מִית.

כִּיּוֹן דְּצֵלִי צְלוֹתִיה, קַבִּיל לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְאַחֲיִיה לִיה לְהַאי נוּנָא, וְאַפִּיק לִיה לִיבְשֵׁתָא
לְעֵינֵיהוֹן דְּכֻלָּא. דְּכְתִיב, וַיֹּאמֶר יי' לְדָג וַיִּקַּא אֶת
יוֹנָה. וְחֲמוּ בְּלָחוּ, עֲבִידְתָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

לשון הקודש

צָרָה שְׁהַצִּיקוּ לִי דְגֵי הַיָּם. מִכְּטָן שְׂאוּל
שׁוּעַתִּי, שְׁהָרִי מַת. וְלֹא כְּתוּב מִכְּטָן חֵי
אוּ מִכְּטָן דְג, אֲלֵא שְׁהִיָּה וְדָאֵי מַת.
כִּיּוֹן שְׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלְתּוֹ, קַבִּיל אוֹתוֹ
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִחֲיֶה אֶת הַדָּג הַזֶּה,
וְהוֹצִיאוֹ לִיבְשָׁה לְעֵין כָּל, שְׁכַתוּב וַיֹּאמֶר
ה' לְדָג וַיִּקַּא אֶת יוֹנָה. וְכֻלָּם רָאוּ אֶת
מַעֲשֵׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

הַדָּג אֶת אוֹתוֹ דָּג וּמַת, וְכָל שְׂאֵר דְגֵי
הַיָּם הָיוּ סְבִיב אוֹתוֹ דָּג. זֶה נוֹשֵׁף אוֹתוֹ
מִצַּד זֶה, וְזֶה נוֹשֵׁף אוֹתוֹ מִצַּד זֶה, וְאִז
רָאָה יוֹנָה אֶת עַצְמוֹ בְּצְרָה. מִיַּד –
וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה'.

בְּתִחְלָה דְג, וְכַעַת דְגָה, כְּנֹאמַר וְהִדְגָה
אֲשֶׁר בַּיָּאֹר מִתָּה. וְאִז כְּתוּב קָרָאתִי
מִצְרָה לִי, וְלֹא כְּתוּב הִיִּיתִי בְּצְרָה אוּ
יִשְׁבַּתִּי בְּצְרָה, אֲלֵא קָרָאתִי, מֵאוֹתָהּ

מִה כְּתִיב, וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יי' אֱלֹהָיו מִמְּעֵי
הַדָּגָה, לֵאמֹר דְּהִיָּה קִשְׁיֹר בֵּיתִי, מִשְׁמַע
דְּכְתִיב יי' אֱלֹהָיו, וְלֹא כְתִיב וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יי' וְלֹא
יִתִּיר, אֲלֵא יי' אֱלֹהָיו. אוֹף חָבֵא, וַיֹּאמֶר יי' אֶל
מֹשֶׁה מִה תִּצְעַק אֵלַי. אֵלַי דִּיִּיקָא.

דְּבִר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ מִלְּאִסְנָאָה
מַלְיָן, לָאו עֵידָנָא דְעִלּוּתָא הַשְּׁתָּא. וַיִּסְעוּ,
וְכִי לָאן אֲתֵר פִּקִּיד לֹון דִּינְטְלוֹן, דְּהָא עַל יַמָּא
הוּוּ שְׂרָאן. אֲלֵא אֶהְדֵּר לְעֵילָא, דְּכְתִיב מִה תִּצְעַק
אֵלַי, דְּהָא כְּלָהוּ בְּאֲתֵר דָּא קִיִּימִי. וְעַל דָּא וַיִּסְעוּ,
יְנַטְלוֹן מִן דָּא, דְּלֹאו עֵדָנָא הוּוּ. (ס"א אֲלֵא בְּעִתִּיקָא
תְּלִיזָא מִלְּתָא).

וַאֲתָה תֵּרֵם אֶת מַטְּךָ וְגו' (שמות יד) תֵּרֵם אֶת מַטְּךָ,
דִּי בֵּיה רָשִׁים שְׂמָא קַדִּישָׁא, אֲרַבִּין יִדְךָ
בְּסַטְרָא דְשְׂמָא קַדִּישָׁא, וְכִיּוֹן דִּיחֲמוֹן מִיָּא שְׂמָא

לשון הקודש

בַּעַת. וַיִּסְעוּ, וְכִי לְאִיזוּה מְקוּם צִוָּה אוֹתוֹ
שִׁיִּסְעוּ, שְׁהַרְי עַל הַיָּם הֵם הָיוּ שְׂרוּיִים?
אֲלֵא חֲזַר לְמַעְלָה, שְׂכַתוֹב מִה תִּצְעַק
אֵלַי, שְׁהַרְי בְּלָם בְּמְקוּם זֶה עוֹמְדִים. וְעַל
זֶה וַיִּסְעוּ, יִסְעוּ מִזֶּה, שְׂזָה אִיגוּ הַזְּמַן (אֲלֵא

בְּעִתִּיק תְּלִיז דְּהַבְּרָה).

וַאֲתָה תֵּרֵם אֶת מַטְּךָ וְגו'. תֵּרֵם אֶת
מַטְּךָ, שְׂבֹו רָשׁוּם הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. נְטָה יִדְךָ

מִה כְּתוֹב? וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל ה' אֱלֹהָיו
מִמְּעֵי הַדָּגָה, לְמְקוּם שְׁהָיָה קִשְׁיֹר בּוֹ.
מִשְׁמַע שְׂכַתוֹב ה' אֱלֹהָיו, וְלֹא כְתוֹב
וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה' וְלֹא יוֹתֵר, אֲלֵא ה'
אֱלֹהָיו. אוֹף חָבֵא, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מִה
תִּצְעַק אֵלַי. אֵלַי דִּיִּיקָא.

דְּבִר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ. וַיִּסְעוּ
מִלְּהַרְבּוֹת בְּדְבָרִים. זֶה לֹא זְמַן תְּפִלָּה

קְדִישָׁא, יַעֲרִקוּן מִנִּיה. וּמִקְמִיה (נ"א קמיה) וְעַל דָּא,
וְנִטָּה אֶת יָדָךְ, לְסַטְרָא חָדָא, דְּסַטְרִין אַחֲרֵינִין
דְּתִהוּא מִטָּה, אֲצַטְרִיךְ לָךְ לְמִיּוֹן (נ"א לְמַלְיוֹן) אַחֲרֵינִין.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, תְּמִינָא, דְּזִמְנִין אַתְקַרִּי הָאִי
מִטָּה, מִטָּה תְּאַלְהִים, וּלְזִמְנִין אַתְקַרִּי מִטָּה
דְּמִשָּׁה. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן (תְּרִי הוּוּ וְנַחֲבִי אוּקְיָמָא) בְּסַפְרָא
דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא, שְׁפִיר קָאמַר, דְּבִלְהוּ חַד, בֵּין
תִּימָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּבֵין תִּימָא דְמִשָּׁה, וְהָאִי
מִטָּה, לְאַתְעָרָא סַטְרָא דְגְבוּרָה. וְעַל דָּא, וְנִטָּה אֶת
יָדָךְ, יָדָא דְשְׂמָאֵלָא, דְּאִיהוּ בְּסַטְרָא דְגְבוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְוִי לְאִינוּן דְּלֹא חֲמָאן, וְלֹא
מִסְתַּכְּלִין בְּאוּרֵייתָא, וְאוּרֵייתָא קְאָרִי
קְמִייהוּ בְּכָל יוֹמָא, (ס"א וְלֹא יִדְעִין) וְלֹא מִשְׁנִיחִין. תָּא
חַזִּי, בְּסַטְרָא דְגְבוּרָה מִתְעַרִּי מִיָּא בְּעֵלְמָא, וְנִפְקִי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שְׁמַעוֹן וּשְׁנַיִם הָיוּ וְכַךְ בְּאַרְבּוּנוּ בְּסַפְרוֹ שֶׁל רַב
הַמְנוּנָא סָבָא, יָפָה אָמַר, שְׁכַלְמִם אַחַד,
בֵּין שְׁתַּאמַר שֶׁל הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, בֵּין
שְׁתַּאמַר שֶׁל מִשָּׁה. וְהַמִּטָּה הַזֶּה, לְעוֹרַר
צַד הַגְּבוּרָה. וְעַל זֶה וְנִטָּה אֶת יָדָךְ, יָד
שְׂמָאֵל, שֶׁהִיא מִצַּד הַגְּבוּרָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אוּי לְאוּתָם שְׁלֹא
רוּאִים וְלֹא מִסְתַּכְּלִים בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה
קוֹרֵאת לְפָנֵיהֶם בְּכָל יוֹם, (וְלֹא יוֹדְעִים) וְלֹא

בְּצַד שֶׁל הַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ, וּבֵינֵן שְׁתַּמִּים
יִרְאוּ אֶת הַשֵּׁם הַקּוֹדֶשׁ, הֵם יִבְרָחוּ מִמֶּנּוּ
וּמִלְפָּנָיו (לְפָנָיו). וְעַל זֶה וְנִטָּה אֶת יָדָךְ,
לְצַד אַחַד, שְׁאֵת הַצְּדִידִים הָאַחֲרִים שֶׁל
אוֹתוֹ הַמִּטָּה הַצְּטָרָךְ אוֹתוֹ לְמִים (לְדַבְרִים)
אַחֲרִים.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רְאִיתִי שְׁלִפְעָמִים
הַמִּטָּה הַזֶּה נִקְרָא מִטָּה הָאֱלֹהִים,
וְלִפְעָמִים נִקְרָא מִטָּה מִשָּׁה. אָמַר רַבִּי

מִיָּא, וְהִשְׁתָּא בְּעֵי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִגְבָּא מִיָּא,
אֲמַאי וּנְטָה אֶת יַדְךָ, דְּאִיְהוּ שְׂמַאלָא.

אֲלָא הָרַם אֶת מַטְּךָ, לְנִגְבָּא מִיָּא. וּנְטָה אֶת יַדְךָ,
לְאַתְבָּא מִיָּא, לְאַתְעָרָא סַטְרָא דְגִבּוֹרָה,
וּלְאַתְבָּא מִיָּא עַל מַצְרִים. וּבְגִין כֵּן, תִּרְיִן מַלְיִן
הָבֵא, דְּכִתִּיב הָרַם אֶת מַטְּךָ, וּנְטָה אֶת יַדְךָ עַל
הַיָּם וּבִקְעָהוּ.

וְהָא תְּהוּמֵי הֵווּ. אֲלָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עָבַד
נִיסָא גּוֹ נִיסָא, כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (שמות טו) קָפְאוּ
תְּהוּמוֹת בְּלֵב יָם. וְהוּוּ אֲזִלִין בִּיבְשֻׁתָּא בְּגוֹ יַמָּא,
הָדָא הוּא דְּכִתִּיב וַיִּבְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם
בִּיבְשֻׁתָּא. (דף מ"ח ע"ב)

וַיִּסַּר אֶת אוֹפֵן מִרְכַּבְתּוֹ. (שמות יד) רַבִּי שְׂמַעוֹן
פָּתַח, (יחזקאל א) וְאָרָא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן אַחַד

לשון הקודש

שְׂכַתוּב הָרַם אֶת מַטְּךָ, וּנְטָה אֶת יַדְךָ
עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ.

וְחִרְי תְּהוּמוֹת הָיוּ? אֲלָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא עֲשָׂה גַם בְּתוֹךְ גַּם, כְּנֶאֱמַר קָפְאוּ
תְּהוּמוֹת בְּלֵב יָם. וְהָיוּ הוֹלְכִים בִּיבְשֻׁתָּא
בְּתוֹךְ הַיָּם. זְהוּ שְׂכַתוּב וַיִּבְאוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בִּיבְשֻׁתָּא.

וַיִּסַּר אֶת אוֹפֵן מִרְכַּבְתּוֹ. רַבִּי שְׂמַעוֹן
פָּתַח, (יחזקאל א) וְאָרָא הַחַיּוֹת וְהִנֵּה אוֹפֵן

מִשְׁנֵי הַיָּם. בַּא רְאָה, מַצַּד הַגִּבּוֹרָה
מִתְעוֹרְרִים הַמַּיִם בְּעוֹלָם, וַיּוֹצֵאִים מַיִם,
וְכַעַת רוּעָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִבְשׁ אֶת
הַמַּיִם, לְמָה וּנְטָה אֶת יַדְךָ, שְׂהוּא
שְׂמַאלָא?

אֲלָא הָרַם אֶת מַטְּךָ לְיִבְשׁ אֶת הַמַּיִם,
וּנְטָה אֶת יַדְךָ לְהַשִּׁיב אֶת הַמַּיִם, לְעוֹרֵר
אֶת צַד הַגִּבּוֹרָה וּלְהַשִּׁיב הַמַּיִם עַל
הַמַּצְרִים. וּמִשׁוּם כֵּן שְׁנֵי דְבָרִים כְּאוֹן,

בְּאֶרֶץ אֶצֶל הַחַיִּוֹת. הֵאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ וְאַתְמַר,
אֲבָל תָּא חַיִּי, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּלָּא אֶתְחַיִּי
שְׁלֹטְנוּתָא דִּילֵיהּ, וְשְׁלֹטְנִיהּ דִּי לָא תַעֲדֵי לְעֵלָם
וְלְעֵלְמֵי עֵלְמִין.

וְעָבִיד שׁוֹלְטְנוּתָא בְּאַבְהֶן, נָטַל לְאַבְרָהָם, וְקַיִים
בֵּיהּ עֲלֵמָא, דְּכַתִּיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַפְּרָאם, וְאוּקְמוּהָ. נָטַיל יַצְחָק,
וְשָׁתִיל בֵּיהּ עֲלֵמָא, דְּאִיתּוּ קַיִים לְעֵלְמִין, הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית יז) וְאֵת בְּרִיתִי אָקִים אֶת יַצְחָק. נָטַל
יַעֲקֹב, וְאוֹתְבִיהּ קַמִּיהּ, וְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּהַדִּיחָה,
וְאַתְפָּאֵר בֵּיהּ, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר.

וְתָא חַיִּי, יַעֲקֹב אֶחִיד בְּאֵילָנָא דְּחַיִּי, דְּלִית בֵּיהּ
מוֹתָא לְעֵלְמִין, דְּכָל חַיִּין בְּהַהוּא אֵילָנָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וּפְרֻשׁוּהָ. נָטַל אֶת יַצְחָק וְשָׁתֵל בּוֹ אֶת
הָעוֹלָם, שֶׁהוּא קַיִם לְעוֹלָמִים. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב וְאֵת בְּרִיתִי אָקִים אֶת יַצְחָק.
נָטַל אֶת יַעֲקֹב, וְהוֹשִׁיבּוּ לְפָנָיו
וְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִמּוֹ, וְהִתְפָּאֵר בּוֹ. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאֵר.

וּבֵּא רֵאָה, יַעֲקֹב אֶחָד בְּעֵץ הַחַיִּים שְׂאִין

אֶחָד בְּאֶרֶץ אֶצֶל הַחַיִּוֹת. פְּסוּק זֶה
פְּרֻשׁוֹהוּ וְנִתְפָּאֵר, אֲבָל בֵּא רֵאָה,
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּפְלַ מַרְאָה אֶת
שְׁלֹטְנוֹ, וְשְׁלֹטְנוֹ זֶה לָא יַעֲבֵר לְעוֹלָם
וְלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

וְעֵשָׂה שְׁלֹטוֹן פְּאָבוֹת. נָטַל אֶת אַבְרָהָם
וְהֶעֱמִיד בּוֹ אֶת הָעוֹלָם, שְׁפָתוֹב (בראשית ב)
אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַפְּרָאם,

אֲשֶׁתִּכְלְלוּ, וַיְהִי חַיִּין לְכָל אֵינֹן דְּאַחֲדֵן בֵּיהּ. וּבְגִין
 כְּדִי, יַעֲקֹב לָא מוֹת. וְאִימְתֵי מוֹת, בְּשַׁעְתָּא דְכְּתִיב,
 (בראשית מט) וַיֵּאסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה. הַמָּטָה, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר (שיר השירים ג) הִנֵּה מִטַּתוֹ שָׁלְשָׁלְמָה, בְּגִין
 דְּבַהֲאֵי מָטָה כְּתִיב, (משלי ה) רַגְלֶיהָ יוֹרְדוֹת מָוֶת, וּבְגִין
 כְּדִי וַיֵּאסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה כְּתִיב, כְּדִין וַיִּגְוַע
 וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּיוֹ. וְעַבְדֵי קִדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לִיעֲקֹב
 שְׁלִימוֹ דְּאַבְהָן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ"א) יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר בְּחַרְתִּידִי.

תָּא חַיִּי, כָּל מִשְׁרַיִין דְּלַעֲיָלָא, וְכָל אֵינֹן רְתִיבִין,
 כְּלָהוּ אַחֲדֵן אֵלִין בְּאֵלִין, בְּרַגְלֵן בְּדַרְגֵּין, אֵלִין
 עֲלֵאִין וְאֵלִין תַּתְּאִין. וְחִיּוּתָא קִדְשָׁא עֲלִייהוּ,
 וְכְלָהוּ אוּכְלוּסִין וּמִשְׁרַיִין, כְּלָהוּ נְטֻלִין תַּחֲוֹת יְדֵהָ,
 עַל מִימְרָהָא נְטֻלִין, וְעַל מִימְרָהָא שְׂרָאן.

לשון הקודש

כְּדִין הוּא אֵת יַעֲקֹב לְבַחֲרֵי הָאֲבוֹת, זֶהוּ
 שְׁכַתוֹב (ישעיה מא) יַעֲקֹב אֲשֶׁר בְּחַרְתִּידִי.
 בַּא רְאָה, כָּל הַמַּחְנוֹת שְׁלֻמְעֵלָה וְכָל
 אוֹתָן הַמְּרַכְּבוֹת, כָּלָם אַחֲוִים אֵלֶּה
 בְּאֵלֶּה, דְּרַגּוֹת בְּדַרְגּוֹת. אֵלֶּה עֲלִיּוֹנִים
 וְאֵלֶּה תַּחְתּוֹנִים, וְחִיּוֹת הַקִּדְשׁ עֲלֵיהֶם,
 וְכָל הָאוּכְלוּסִים וְהַמַּחְנוֹת, כָּלָם נוֹסְעִים
 תַּחַת יְדֵיהּ. עַל מִימְרָהּ נוֹסְעִים וְעַל
 מִימְרָהּ חוֹנִים.

בו מוֹת לְעוֹלָמִים, שְׁכָל חַיִּים נִתְקַנּוּ
 בְּאוֹתוֹ הַעֵץ, וְנוֹתֵן חַיִּים לְכָל אוֹתָם
 שְׁאֲחוּזִים בוֹ, וְלִכֵּן יַעֲקֹב לֹא מוֹת. וּמְתֵי
 מַתָּ? בְּשַׁעְתָּא שְׁכַתוֹב (בראשית מט) וַיֵּאסֹף
 רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה. הַמָּטָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שיר ג) הִנֵּה מִטַּתוֹ שָׁלְשָׁלְמָה, מִשּׁוּם
 שְׁכַמְטָה זוֹ כְּתוּב רַגְלֶיהָ יוֹרְדוֹת מָוֶת,
 וְלִכֵּן כְּתוּב וַיֵּאסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה, וְאִז
 וַיִּגְוַע וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּיוֹ. וְעַשָּׂה הַקְּדוֹשׁ

וְדָא הוּא חַיּוּתָא, (ס"א עלאה קדישא) דְּכָל שְׂאֵר חַיּוּתָא,
 אַחֲדָן בְּהַּ וְאַשְׁתְּלִשְׁלוּ (ס"א וְאַשְׁתְּכַלְלוּ) בְּגִינְהָ
 כַּמְּה חַיּוּן לְחַיּוּן (ס"א אַלִּין סְלָקִין וְאַלִּין נַחְתִּין) וְאַתְאַחְדָן בְּרַגִּין
 בְּדַרְגִּין, וּכְלָהוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין אֲזִלִּין וְשִׂאטִין בְּיַמָּא,
 הָדָא הוּא דְכֻתִּיב, (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל וְרַחֵב יַדָּיִם
 שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר וְגו'.

וְכִד סְלִיק יַמָּא גַלְגְּלוּי, כְּלָהוּ אַרְבִּין סְלָקִין וְנַחְתִּין,
 וְזַעְפָּא אֲשֶׁתִּבַּח, וְרוּחָא תְּקִיפָא אֲזִלָּא עֲלֵיהָ
 בְּתַקִּיפּוּ. וְנוּיִי יַמָּא מִתְּבַדְרִין לְכָל סְטָר, אֲלִין
 לְמוֹזְרָח, וְאַלִּין לְמַעְרָב, אֲלִין לְצַפּוֹן, וְאַלִּין לְדָרוֹם.
 וְכָל אֵינוֹן בְּנֵי עֲלָמָא, דְּחַמָּאן רְשִׁימָא עֲלֵיהוּ,
 נְטִלִין לֹזֵן, וּבִלְעִין לֹזֵן בְּקַפְטִירֵי עַפְרָא.

וְכָל אַרְבִּין לָא נְטִלִין מֵאַתְרֵיהוּ, וְלָא סְלָקִין
 וְנַחְתִּין, בַּר מִתְּהוּא שְׁעָתָא, דְּאַתֵּי חַד דְּבַרָּא

לשון הקודש

עולות ויורדות, ונמצא זעף, ורוח קשה
 הולכת עליו בחזק, ודגני היים מתפזרים
 לכל צד, אלה למוזרח ואלה למערב,
 אלה לצפון ואלה לדרום. וכל אותם בני
 העולם שרואים את הרשם עליהם,
 לוקחים אותם וכולעים אותם במערות
 העפר.

וְכָל הָאֲנִיּוֹת לֹא נוֹסְעוֹת מִמְּקוֹמָם, וְלֹא

וְזוּתֵי הַחֵיהָ (הַעֲלִיּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה) שֶׁכָּל שְׂאֵר
 הַחַיּוֹת אַחֲזוּזוֹת בָּהּ, וְהַשְׁתְּלִשְׁלוּ (נַחְתָּנָה)
 בְּשִׁבְלָהּ כַּמְּה חַיּוֹת לְחַיּוֹת (אֵלּוּ יוֹרְדוֹת וְאֵלּוּ
 יוֹרְדוֹת). וְנִמְאָחוּזוֹת דְּרַגּוֹת בְּדַרְגּוֹת, וְכָל
 הַעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים הוֹלְכִים וְשֹׁטִים
 בָּיִם. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (תהלים קד) זֶה הַיָּם גָּדוֹל
 וְרַחֵב יַדָּיִם שָׁם רָמַשׁ וְאִין מִסְפָּר וְגו'.

וּבְשִׁמְעָלָה הַיָּם אֶת גְּלִיו, כָּל הָאֲנִיּוֹת

בִּימָא, וַיֵּדַע לְאַשְׁלֵמָא רוּחָא דְזַעְפָּא דִּימָא, בִּינּוּ
 דְסָלִיק דָּא עָלֵיהּ דִּימָא, שְׂכִיד מְרוּגְזָא, וְנִיחָא
 אֲשַׁתְּבַח, וּבְדִין פְּלִהוּ אַרְבִּין אֶזְלִין בְּאַרְח מִיִּשְׂרָאֵל,
 וְלֹא סָטָאן לִימִינָא וּשְׂמָאלָא, הָדָא הוּא דְכִתִּיב,
 (תהלים קד) שָׁם אָנִיּוֹת יִהְלֹכוּן לְוַתָּן זֶה יַצְרֶתָּ לְשַׁחֵק
 בּוֹ. זֶה דִּיִּיקָא. וְכָל נוּנֵי יַמָּא מִתְּפַנְשִׁין לְאַתְרֵיהּ.
 וְכָל אֵינּוֹן חִיּוּן חֲדָאן עָלֵהּ, וְחִיּוּן חֲקֵלָא עֲלָאָה
 חֲדָאן, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (איוב מ) וְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה
 יִשְׁחָקוּ שָׁם.

תָּא חַי, פְּגִוּנָא דְלַעִילָא, אֵית לְתַתָּא. פְּגִוּנָא
 דְלַתַּתָּא, אֵית בִּימָא. פְּגִוּנָא דְלַעִילָא, אֵית
 לַעִילָא בִימָא עֲלָאָה. פְּגִוּנָא דְלַעִילָא אֵית לְתַתָּא.
 פְּגִוּנָא דְלַתַּתָּא, אֵית בִּימָא תַתָּאָה.

גוֹפָא דְהַחַוָּא יַמָּא, הָא אֲתַעֲרָנָא לְחַבְרָנָא, אֲזַרְכָּא

לשון הקודש

וְכָל אוֹתָן חַיּוֹת שְׂמַחוֹת עָלֵיהּ, וְחַיּוֹת
 הַשָּׂדֶה הַעֲלִיּוֹנוֹת שְׂמַחוֹת. זֶהוּ שְׂפַתּוֹב
 (איוב מ) וְכָל חַיַּת הַשָּׂדֶה יִשְׁחָקוּ שָׁם.

בַּא רְאָה, כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ לְמַטָּה, כְּמוֹ
 שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ בַּיָּם. כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ
 לְמַעְלָה בַּיָּם הַעֲלִיּוֹן. כְּגוֹן שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ
 לְמַטָּה. כְּגוֹן שְׁלַמְעֵלָה יֵשׁ בַּיָּם הַתַּחְתּוֹן.
 חֲגוּפָא שֶׁל אוֹתוֹ הַיָּם, הָרִי הַתַּעוֹרְרוֹנוֹ

עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת, פֶּרֶט לְאוֹתָהּ שְׁעָה שְׂבָא
 מִנְהִיג אַחַד שֶׁל הַיָּם וְיוֹצֵא לְהַשְׁלִים רוּחַ
 שֶׁל זַעַף הַיָּם. בִּינּוּן שְׂזוּה עוֹלָה עַל הַיָּם,
 שׁוֹבֵד מְרָגְזוֹ, וְנִמְצָאָת מְנוּחָה. וְאִזּוּ כָּל
 הָאֲנִיּוֹת הוֹלְכוֹת בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא סוּטוֹת
 לְיָמִין וְלְשְׂמָאל. זֶהוּ שְׂפַתּוֹב שָׁם אָנִיּוֹת
 יִהְלֹכוּן לְוַתָּן זֶה יַצְרֶתָּ לְשַׁחֵק בּוֹ. זֶה
 דְּוָקָא. וְכָל דְּגֵי הַיָּם מִתְּפַנְסִים לְמִקּוּמָם,

וּפּוֹתֶיָא, רִישָׁא וּדְרֻעִין וְשַׁעְרֵי גּוּפָא, כְּלָא כְּמָה
 דְּאַצְטְרִיד, וְכְלָא בְּשִׁמְיָה אֲתִקְרִי. וּכְגֻזְזָא דָּא
 לְתַתָּא לִימָא דְלְתַתָּא, הָכִי גַמִּי רִישָׁא דִימָא,
 וּדְרוּעִין דִימָא, וְגוּפָא דִימָא.

כְּתִיב (בראשית מט) זְבוּלוֹן לְחוֹף יַמִּים וְשָׁכֹן. וְהָא יִמָּא
 חַד תְּהֵה בְּעַדְבֵיהּ אֶלָּא מָאִי לְחוֹף
 יַמִּים, וְדָאִי אִוְקְמוּהָ חֲבַרְיָא בְּרֻזָּא עֲלָאָה. וְיִרְכָּתוּ
 עַל צִידוֹן, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (שמות א) יוֹצֵאִי יַרְדְּ יַעֲקֹב.
 זְבוּלוֹן שׁוֹקֵא דִימִינָא דְגּוּפָא תְּהֵה, וַיִּם כְּנַרְתַּת תְּהֵה
 בְּעַדְבֵיהּ, וּמַחְבָּא אֲשֶׁתִּכַּח חֲלֻזוֹן לְתַכְלֵתָא.

תָּא תְּזִי, כְּמָה רְתִיכִין עַל רְתִיכִין אֲשֶׁתִּכְחוּ,
 וְגִלְגְּלוּי דְרְתִיכָא רְתִיכִין בְּבַהִילוֹ, וְלָא
 מִתְעַכְבִּי אֵינוֹן סְמִכֵי רְתִיכָא, לְנִטְלָא עֲלִיהוֹן. וְכֵן
 כְּלָחוּ. (נ"א וְהָא וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת בְּבַהִילוֹ) תָּא תְּזִי, רְתִיכָא דִי

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בְּסוּד עֲלִיוֹן. וְיִרְכָּתוּ עַל צִידוֹן, כְּנִטְלָא
 (שמות א) יוֹצֵאִי יַרְדְּ יַעֲקֹב. זְבוּלוֹן הִיָּה שׁוֹק
 הַיַּמִּין שֶׁל הַגּוֹף, וַיִּם כְּנַרְתַּת הִיָּה בְּגוּרְלוֹ,
 וּמִכָּאן נִמְצָא הַחֲלֻזוֹן שֶׁל הַתְּכֵלֶת.

כָּא רָאָה, כְּמָה מְרַכְבּוֹת עַל מְרַכְבּוֹת
 נִמְצָאוּ, וְגִלְגְּלוּי הַמְרַכְבָּה רְצִים בְּחַפְזוֹן,
 וְלָא מִתְעַכְבִּים אוֹתָם תּוֹמְכֵי הַמְרַכְבָּה
 לְנַסֵּעַ עֲלֵיהֶם, וְכֵן כָּלָם (וְכָאן וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדוֹת,

לְחַבְרִינֹן, אַרְךָ וְרַחֵב, רֹאשׁ וְזֻרוּעוֹת
 וְשַׁעְרוֹת הַגּוֹף, הַכֹּל כְּמוֹ שַׁעְרִידָה, וְהַכֹּל
 נִקְרָא בְּשֵׁמוֹ. וְכֵמוֹ זֶה לְמַטָּה לַיָּם
 שְׁלֻמְטָה, כִּדְ גַם הָרֹאשׁ שֶׁל הַיָּם וְזֻרוּעוֹת
 הַיָּם וְגוֹף הַיָּם.

כְּתוּב (בראשית מט) זְבוּלוֹן לְחוֹף יַמִּים וְשָׁכֹן.
 וְהָרִי יָם אַחַד הִיָּה בְּגוּרְלוֹ, אֶלָּא מָה זֶה
 לְחוֹף יַמִּים? וְדָאִי שְׁבָאָרוּהָ הַחֲבַרְיִים

מִמָּנָא עַל מִצְרָאֵי, (אי תימא) אוֹקְמוּהָ, רְתִיבָא
 שְׁלִימָתָא לָא אֲשַׁתְּבַח, דְּהָא כְּתִיב וַיִּסַּר אֶת אֹפְנֵי
 מַרְכָּבוֹתָיו, כַּמָּה רְתִיבִין הָיוּ, דְּהוּוּ נִטְלִין עַל חַד
 סָמוּךְ גַּלְגַּלָּא, דְּאִתְּפַקְדוּ עֲלֵיהוּ, בִּיּוֹן דְּאִתְּעַבְרָא הָאֵי
 מִשּׁוּלְטָנוּתָא דִּילֵיהּ, כְּלָהוּ רְתִיבִין אִתְּעַבְרוּ
 מִשּׁוּלְטָנֵיהוֹן, וְלֹא נִטְלוּ. כְּדִין כְּלָהוּ לְתַתָּא אִתְּעַבְרוּ
 מִשּׁוּלְטָנוּתָא, דְּכְתִיב, (ירמיה מו) עַל מִצְרַיִם וְעַל פְּרַעֲהַ
 וְעַל הַבְּטָחִים (דף מ"ט ע"א) בּוּ.

וּבַהֲהוּא זְמָנָא, שְׁלִטָּנוּתָא דְּמִצְרַיִם שְׁלִיט עַל כָּל
 שְׂאֵר עַמִּין, בִּיּוֹן דְּאִתְּבַר חֵילָא דְּמִצְרַיִם,
 אִתְּבַר חֵילָא דְּשְׂאֵר עַמִּין. מְנַלן, דְּכְתִיב, (שמות טו) אִזְ
 נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוּם וְגו'. וְכְתִיב (שמות טו) שָׁמְעוּ עַמִּים
 יִרְגָּזוּן וְגו'. כְּגִין דְּכְלָהוּ הָיוּ אֲחִידִין בְּפִילְחָנָא
 דְּמִצְרַיִם, וְאֲחִידִין בְּמִצְרַיִם לְסִיּוּעָא דְּלַהוֹן. וּבַהֲהוּא

לשון הקודש

שְׁכַתוּב עַל מִצְרַיִם (ירמיה מו) וְעַל פְּרַעֲהַ
 וְעַל הַבְּטָחִים בּוּ.

וּבְאִתּוֹ זְמַן הַשְּׁלִיט שֶׁל מִצְרַיִם שְׁלַט
 עַל כָּל שְׂאֵר הָעַמִּים. בִּיּוֹן שְׁהֶעֱבַר כַּח
 מִצְרַיִם, נִשְׁבַּר כַּח שְׂאֵר הָעַמִּים. מִגִּין
 לְנוּ? שְׁכַתוּב אִזְ נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוּם וְגו',
 וְכַתוּב שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן וְגו'. מִשּׁוּם
 שְׁכָלָם הָיוּ אֲחוּזִים בְּפִלְחָן שֶׁל הַמִּצְרַיִם,

בַּחֲפוּזִין. בֵּא רְאֵה, הַמְּרַכְבָּה הַמְּמַנָּה עַל
 הַמִּצְרַיִם, (אם תאמר) פְּרִשׁוּהָ, לֹא נִמְצְאָת
 מְרַכְבָּה שְׁלֵמָה, שְׁהָרִי כְּתוּב וַיִּסַּר אֶת
 אֹפְנֵי מַרְכָּבוֹתָיו. כַּמָּה מַרְכָּבוֹת הָיוּ שְׁהָיוּ
 נוֹסְעִים עַל תּוֹמֵךְ גַּלְגַּל אֶחָד, שְׁנִפְקְדוּ
 עֲלֵיהֶם. בִּיּוֹן שְׁזָה הָעֵבֶר מִשְׁלֹטוֹנוּ, כָּל
 הַמְּרַכָּבוֹת הָעֵבֶרוּ מִשְׁלֹטוֹנָם וְלֹא נִסְעוּ.
 אִזְ כָּלָם לְמַטָּה הָעֵבֶרוּ מִשְׁלֹטוֹנָם,